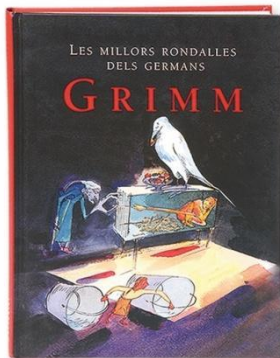

LA BELLA DORMENT

Grimm, Germans. *Les Millors rondalles dels germans Grimm*. Traducció Albert Jané.

Il·lustracions Joma. Ed. Combel. Barcelona 2017 p.91-95

Perrault, Charles Doré, Gustave (Il·lustracions). *Cuentos de antaño*. Ed. Anaya. Madrid 1985.

Delgado, Josep Francesc. (Adaptació) *La Bella Dormient*. Cañas Cortazar, Alicia Il·lustracions. Ed. Edebé. Barcelona 2003.

Aquesta narració recreada per Josep Francesc Delgado parteix de la primera meitat del conte de Perrault i dels Germans Grimm.

Foudacci, Elodi, Puybaret, Eric. *La Bella Dormient del Bosc*. Ed. Baula

Narració basada en la versió francesa amb algunes variacions.

Resum

Un rei i una reina van tenir una filla. Per celebrar-ho van organitzar una gran festa i van convidar a més dels parents, amics i coneguts, les fades de la contrada perquè li fossin

propícies i li demostressin afecte. Les fades la van obsequiar amb els seus dons meravellosos. Però es van oblidar d'una fada i aquesta en saber-ho li va llençar un malefici: *als 15 anys es punxaria amb un fus i moriria*. Però una altra fada intentà treure poder a l'encanteri dient que no moriria sinó que dormiria durant 100 anys fins que un príncep la despertés.

El dia que la princesa va fer 15 anys, els reis no eren a palau i la noia, sola a casa, va escodrinyar tots els racons. Va arribar a una vella torre, va pujar per una estreta escala de cargol i quan va ser davant d'una porta molt petita, va fer girar la clau rovellada que hi havia al pany. En aquell petit recambró hi havia una velleta asseguda que filava el fil amb un fus. La princesa va voler filar i tot just va tocar el fus es va punxar i es va complir l'encanteri. Va caure sobre un llit i va quedar profundament adormida.

Tot el palau i els qui l'habitaven van quedar adormits. Al cap de molts anys va arribar un príncep i en sentir la història que es contava sobre la Bella Dorment del Bosc va voler entrar a veure-la. Quan va arribar a l'estança de la torre on dormia la Bella Dorment, la va trobar tan bella que li va fer un petó. Ella va obrir els ulls, es va despertar i el va mirar dolçament. Van baixar junts, tothom es va despertar, es va celebrar el casament solemne i van viure feliços fins a la fi dels dies.

Aquesta és la versió dels Germans Grimm que consta en el recull de "Les millors rondalles dels Germans Grimm" amb la traducció d'Albert Jané i les il·lustracions de Joma.

La versió de Giambattista Basile amb el títol de "Sol, Lluna i Talía" (1632) era un conte per a adults. Talía és el nom de la Bella Dorment. Aquesta història és semblant a la història de Leto, amant de Zeus que va tenir dos fills Apolo i Artemisa. Hera, la dona de Zeus, té gelos de Leto i es venja. La segona part d'aquest conte de Basile pot ser un record dels gelos d'Hera.

La versió de Perrault té dues parts: la primera part acaba quan el príncep desperta la Bella Dorment i es casa amb ella, a la segona part la mare del príncep que és una dona-ogre que devora els nens, vol menjar-se els seus néts i la princesa.

Segons Irene de Puig les dues versions del conte alemany i francès són semblants excepte algunes diferències que especifica en el següent quadre:

	Encanteri	Fades	Regals (a les fades)	Final
--	-----------	-------	----------------------	-------

Perrault	Els pares no són víctimes d'encantament	12+ 1	Estoig d'or	Segueix després del casament.
Grimm	Els pares són víctimes de l'encantament	7+1	Plats d'or	Acaba amb el casament.

Comentari Psicopedagògic

Segons Bruno Bettelheim els temes centrals d'aquest conte són els següents:

- 1.- Per més que els pares intentin impedir el creixement sexual (punxar-se amb el fus) de la seva filla, aquest es produirà.
- 2.- S'ha d'esperar per aconseguir la realització sexual completa (tenir un bebé).

Aquesta història ensenya que un fet traumàtic (com la regla en les nenes) pot tenir conseqüències satisfactòries. L'autorealització femenina no s'aconsegueix a l'enamorar-se, ni al tenir relacions sexuals, ni al parir. La veritable identitat s'aconsegueix després d'haver parit i alimentat el fill, quan el bebé succiona el cos matern. Aquestes històries parlen d'experiències femenines i il·lustren les etapes que ha de passar la dona per aconseguir la plena feminitat.

Jorge Bucay en el seu llibre "Cuentos clásicos para conocerte mejor" relata la segona part del conte i especifica que quan el príncep aconseguix entrar al palau de la princesa i a la seva cambra queda enamorat i té relacions sexuals, mentre la princesa continua adormida. Aquesta queda embarassada. El príncep, però, no aconseguix despertar-la. Al cap d'un temps neixen 2 bessons: un nen i una nena. Mentre la nena succiona el pit de la mare, el nen no hi arriba i succiona els dits de la mare, quan arriba al dit ferit en succiona la sang i en aquest moment la princesa desperta i així també tots els membres del Palau. El príncep en saber-ho va a trobar la princesa, es casen i als bessons els posen el nom de Sol i Lluna.

Segons Bucay el conte de *La Bella Dorment* ens demostra que un període de repòs, contemplació i concentració en si mateix pot portar a aconseguir coses importants. Diu que és la perfecta metàfora de la crisàlide que desperta sent papallona.

Aquestes experiències tots les passem moltes vegades a les nostres vides, significa deixar enrere algunes coses per obrir-se a unes altres que apareixeran més endavant

(lactància, infància, adolescència, acabar els estudis, canviar de país, rebre un diagnòstic no desitjat, envellir, ser pares...) Són canvis irreversibles que provoquen *canvis de pla*.

Lluís Folch i Soler fa una anàlisi exhaustiva d'aquest conte en el seu treball "El món dels infants en els contes" i l'inclou en l'apartat "contes de ser mare". Ens diu que aquest parla de:

El son letàrgic el procés de metamorfosi, la mort iniciàtica de la princesa que li dura 100 anys.

L'adolescència fa referència als períodes de replegament per afrontar els grans canvis de la pubertat. "Els contes de fades que tenen per tema central la passivitat fan que l'adolescent no s'angoixi durant aquest període d'inactivitat i adverteixen els adults que no cal preocupar-se" p. 178.

Les bases per arribar a ser persona. Els símbols que conté aquest conte tenen valor actual i transmeten als joves aspectes importants com:

*Un període llarg de contemplació, repòs i concentració pot conduir a grans èxits.

* Els nois i les noies assoleixen de maneres diferents la pròpia identitat aprenent a comprendre i dominar tant el món interior com l'exterior. Tant trobarem contes que expliquin com el valor i l'atreviment de la dona ajuda a l'home com històries que expliquin el cas contrari.

La maduració sexual. Aquesta referència apareix en totes les versions del conte. Segons Bettelheim el missatge és " Per més que els pares intentin retardar la maduració sexual de la filla aquesta es produirà inevitablement." El retard està simbolitzat pels 100 anys de letargia i és un dels atractius del conte.

La perfecció de la maduresa. Segons Bettelheim tots els nois i noies saben que poden ser pares abans d'arribar a la maduresa personal. Aquest simbolisme s'ha anat perdent en les versions actuals que acaben quan la Bella Dorment desperta i s'obre a una nova vida i a un nou món.

D'adolescent a adult. Les noies poden ser mares abans de ser esposes i els nois poden ser pares abans de ser marits, per aquest motiu aquest conte està inclòs en l'apartat de "ser mare". Una cosa és la capacitat d'enamorar-se, de tenir relacions sexuals i de tenir

un fill i una altra molt diferent és ser adult masculí o femení que és el valor que cal aportar a la parella.

La virginitat fecunda. Aquest conte (versió Basile i Perrault) és la història d'una noia que té 2 fills sense voluntat i sense culpa. Fa pensar en Atena nascuda del cap de Zeus per partenogènesi o en la Verge Maria. Manifesta el desig de considerar perfecta, bona, pura, bonica,... la persona que estimes.

Proposta d'activitats i diàlegs

Aquest és un conte que permet pensar i reflexionar sobre l'etapa de l'adolescència, el creixement personal i la relació amb els altres, sobre l'amor i les diferents maneres d'estimar, la parella, la família, les relacions pares/fills i més coses.

Per això pensem que l'edat adequada per analitzar-lo seria a partir de 10/11 anys. En aquesta edat podem referir-nos a les diferents versions. Per als més petits ens anirà bé la versió dels Germans Grimm.

Els exercicis i activitats que proposem els haurem d'adaptar a l'edat i a les circumstàncies del grup d'infants i joves.

Els dons de les fades

Les fades bones concedeixen com a regal a la princesa els següents dons:

- 1.- Ser la més **bella**
- 2.- Ser **bona** com un àngel
- 3.- Ser **agraciada** en els seus moviments.
- 4.- Saber **ballar** com ningú
- 5.- Tenir la **veu bonica** i **ser educada**
- 6.- **Cantar meravellosament** i **tocar** qualsevol instrument.

7.- No se sabrà mai quin do li hauria concedit aquesta fada, havia de centrar-se en arreglar el malefici de la 8a, per un descuit de la seva mare en no convidar-la a la festa.

Debat

Podem organitzar un debat sobre aquests dons, intentant respondre a la pregunta:

Què és per a tu ser bell/bella?

Què és per a tu ser bo/bona com un àngel?

Què és per a tu ser agraciats/agraciada?

Què vol dir per a tu saber ballar?

Què és per a tu una veu bonica?

Què entens per ser educat/educada?

Què vol dir cantar i tocar meravellosament?

Podeu posar exemples d'aquests dons?

Quins d'aquests dons us semblen els més importants?

Quins afegiríeu?

Quins eliminaríeu?

Activitat

Repartim papers amb els noms dels membres del grup i els posem dins una bossa.

Retallem paperets de diferents colors

Cadascú agafarà un paper de la bossa dels noms i després de pensar en la persona que li ha tocat escriurà diferents dons que li concediria si fos una fada bona. Cada do en un paperet.

Entre tots construïm un mural amb els noms de les persones i els dons que els han concedit les seves fades bones. Després de compartir-ho ho comentem.

El dia que la princesa complia 15 anys...

Justament aquest dia els reis no eren a palau i la noia va escodrinyar tots els racons, totes les habitacions i cambres que va voler i va arribar a una vella torre. Va pujar per l'estreta escala de cargol, va trobar una porta petita amb una clau rovellada al pany que va fer girar. La porta es va obrir i en una mena de recambró hi havia una velleta que filava amb un fus. La princesa encuriosida per l'activitat de la velleta, va voler filar i només tocar el fus es va complir l'encanteri i es va punxar. p.92 Les millors rondalles dels germans Grimm. Ed. Combel

Aquest episodi del conte el podem afrontar en dues parts:

En primer lloc tenim la curiositat de la princesa explorant aquells espais prohibits. La princesa recorre les habitacions de palau per gaudir de la seva llibertat i autonomia. La curiositat la portarà a aconseguir el que els seus pares volien evitar: la punxada amb el

fus que simbolitza la menstruació, el fer-se gran. Aquesta exploració conté diversos símbols freudians com l'escala de cargol que representa els somnis i les experiències sexuals, l'habitació tancada, els òrgans sexuals femenins, fer girar la clau del pany, la relació sexual.

El pas d'un estadi a un altre comporta riscos, els de la pubertat estan simbolitzats per la sang en tocar el fus.

En segon lloc podríem parlar de les característiques físiques i psíquiques relacionades amb la pubertat i tractar-ho amb els nois i noies amb la màxima naturalitat i rigor. Els llibres *La Mia es fa gran* i *El Bru es fa gran* de l'endocrinòloga i pediatra Monica Peitx amb il·lustracions de Cristina Losantos de l'Editorial Joventut poden ser d'utilitat.

Debat

Podríem organitzar un debat sobre la curiositat que tenen els infants i joves per descobrir allò que els adults els prohibeixen i per formar part de les converses i activitats dels seus companys més grans.

Què fas quan et quedes sol a casa? Per què?

Si tens germans més grans, participes en les seves converses? Com et sents quan t'exclouen? Què fas?

El petó del príncep

El petó del príncep trenca l'encanteri, la noia deixa el seu aïllament i es converteix en dona.

Debat

El petó del príncep és d'amor?

Hi ha diferents qualitats d'amor?

Segons Bucay hi ha amors vertaders/falsos, trascendents/intrascendents, profunds/superficials. p.198

Entre tots podem establir una classificació i definició dels diferents tipus i qualitats d'amor.

Després del petó ...el príncep i la Bella Dorment són feliços per sempre. El trobament del príncep i la princesa és el símbol del que comporta la maduresa: harmonia amb un mateix i amb els altres.

La versió de Perrault aporta una segona part del conte que es podria explorar amb els nois i noies. Ens portaria a parlar de les relacions no consentides, tema de rigurosa necessitat.

Bibliografia

Bettelheim, Bruno. *Psicoanálisis de los cuentos de hadas*. Editorial Grijalbo. Barcelona 1979

Bucay, Jorge. *Cuentos clásicos para conocerte mejor*. Editorial Espasa. Barcelona 2017

Folch i Soler. *El món dels infants en els contes. Anàlisi psicopedagògica*. Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona. 2005

De Puig, Irene. *Tot pensant...contes*. material que es troba a la web de grup IREF (Innovació i Recerca per a l'Ensenyament de la Filosofia). <http://www.grupiref.org>

Bloc: <http://elpuntdelectura.blogspot.com.es/>

Correu: puntdelecturars@gmail.com

Twitter: #elpuntdelectura

Peitx, Mònica, Losantos, Cristina (il·lustracions) *La Mia es fa gran. Per saber més sobre la pubertat en les nenes*. Editorial Joventut. Barcelona 2016

Peitx, Mònica, Losantos, Cristina (il·lustracions) *El Bru es fa gran. Per saber més sobre la pubertat dels nens*. Editorial Joventut. Barcelona 2018